

Gordiski knúturin í Sýria - stutt sagt

Kurðar ynskja fleiri vápnum og stuðul í bardaganum ímóti ÍS. Turkar ynskja at halda kurdum frá sjálvvræði í Sýria - eins og kurðar hava megnað tað við føðerala statinum Irak, har teir hava sín egna stat og herdeildir. Turkar senda herdeildir inn í Irak við sama endamáli. Saudi Arabia, onnur Golf-lond og Turkaland stuðla sýriskum uppreistrarmonnum við vápnum og figging, ið berjast ímóti Bashar al-Assad. Russland og Iran stuðla sýriska forsetanum við hermonnum, ráðgevum, vápnum og meiri; herumframt berjast hermenn frá libansku rørluni Hizbollah lið um lið við hermenn hjá Assad ímóti uppreistrarherdeildum. Iran og Saudi Arabia eru í einum køldum kríggi yvir ávirkan í Miðeystri, serliga viðvíkjandi Sýria, umframt Libanon, Yemen og smærri statunum í Persiska Flógvanum. Millum Turkaland og Russland hevur eitt innanhýsis stríð tikið seg upp. Hetta byrjar av álvara 24. novembur, tá ið turkisk flogfør niðurskjóta eitt russiskt stríðsflogfar, tveir russar lata lív í samband við tilburðin, ein pilotur og ein hermaður. Nú er ein russisk handilslig blokada av Turkalandi ávegis, og sunnumorgunin 6. desembur, eitt slag av provokatióin við russiska hermanninum og einum missilavsendara.

Lond við stríðsflogførum ella hermonnum, ið luttaka í stríðnum í Sýria:

Ísrael	Bahreín
USA	Saudi Arabia
Frakland	Russland
Bretland	Iran
Avstralia	Herdeildir hjá libansku rørluni
Kanada	Hizbollah
Turkaland	Týskland (stuðlar við hernaðarligum starvsfólki o.ø.)
Jordan	
Katar	
Arabisku Emiratini	

Greining: Ivasama sambandið millum Frakland og Sýria

Russland og Frakland eru londini uttanfyri Sýria, ið meinast eru rakt av yvirgangsálopum. Tó er tað ikki givið, at talan verður um eitt umfatandi samstarv millum hesi bæði londini í stríðnum í Sýria

JOHAN JACOBSEN

Frakland er tað vesturlenska landið, ið søguliga hevur havt størst tilknýtið til arabiska heimin. Tíðin við europeiskum hjálandaveldi í arabiska heiminum byrjar eisini við Fraklandi og Napoleon Bonaparte, sum hertekur Egyptaland í 1798. Í 1801 er tað bretar, ið noyða franskar herdeildir út úr landinum.

Tað er serliga í Norðurafrika, at fransmenn hava verið til staðar sum hjálandaveldið, bæði við hermegi og við franskarí fyrisiting og vinnulívi. Men seinni eisini í Sýria og, í enn størri mun, í Libanon hevur Frakland havt ein leiklut - her sum sokallað mandat-makt undir 1. og 2. Veralðarbardaga.

Í Libanon hevur til dømis franska málið framvegis ein stóran leiklut í barnaskúlastípanini og fleiri libanar tosa væl franskt. Diplomatiska sambandið til Libanon hevur eisini verið gott.

Og tað er í hesum samanhuginum, at viðurskiftini millum Sýria og Frakland blíva fløkjaslig og køld. Uppiblandingin hjá Sýria í libanska samfelagnum og so morðið á forsætisráðharran Rafiq Hariri í 2005 eru grundir til, at Frakland hevur havt eitt sera vánaligt samband við stjórnina í Damaskus.

Morðið á libanska forsætisráðharran, Rafiq Hariri

Frakland, við Jacques Chirac á odda, tók stig til at stovna serliga dómsstólin, hin sokallaði Special Tribunal for Lebanon, sum kannar morðið á táverandi libanska forsætisráðharran. Rafiq Hariri doyði saman við 21 øðrum, tá ið ein vøruvognur fyltur við sprengievni rendi inn í hansara bilafylgi í miðbýnum í Beirut. Dómstólurin,

Napoleon Bonaparte hertekur Egyptaland í 1798. Frakland er tað vesturlenska landið við størsta tilknýtinum til arabiska heimin. Framvegis er hetta galdandi við norðurafrikanskum londum sum Tunesia og Algeria, men eisini Libanon

reistur av Trygdarráðnum hjá ST, er framvegis virkin og kannar umframt hesa atsóknina, eina røð av morðum á libanskar politikarar og tíðindafólk, ið vóru atfinningarsom mótvægis Sýria.

Hizbollah og sýriska fregnartænastan hava verið sett í samband við morðið, og fimm persónar úr shiamuslimsku libansku rørluni Hizbollah eru undir illgruna. Morðið førði til friðarligu Sedristræ-kollveltingina í Libanon, sum førði til, at tær 14.000 sýrisku herdeildirnar í Libanon vórðu noyddar at trekkja seg. Fyri stjórnina í Damaskus var hetta eitt stórt niðurlag, og harumframt hevur stýrið, orsakað av hesi tilgongd við

rættarmálinum, kent eitt altjóða trýst á sær.

Rýmingar fáa friðskjól í París

Hóast Assad var á almennari vitjan í Fraklandi hjá Sarkozy, fyrrverandi forseta, í 2010, so hava viðurskiftini verið ring. Tað var undir Jacques Chirac, at diplomatiska samskiptið við Sýria fekk ein bráðan enda í tíðini eftir 2005. Jacques Chirac og hin myrði Rafiq Hariri vóru persónligir vinir. Tá hansara forsetaskeið var runnið í 2007 flutti Chirac við konu síni inn í íbúðina í París hjá Hariri-familjunum, ið liggur nærhendis kenda

savnið Louvre.

Herafturat hevur Frakland til vana at geva friðskjól til andstøðingar av Assad-stjórnini og somuleiðis eini røð av rýmingum úr sýrisku stjórnini. Ein er Rifat al-Assad, sum í 1984 sum generalur royndi seg við einum stjórnarkvetti ímóti egna bróðiri sínum og táverandi forseta, Hafez al-Assad, tá ið hesin lá á sjúkrahúsi við hjartatrupulleikum.

30. desembur í 2005 var so talan um sýriska varaforsetan, Abdul Halim Khaddam, sum á kendu arabisku sjónvarpsrásini Al-Arabiya legði eftir stjórnini. Khaddam er av kendaru sunni-muslimskari familju

og var tá ein av gamla ættarliðnum av ráðgevum og generalurm hjá forsetanum. Stutt eftir hetta kunn-gjörði hann á tíðindafundi í Brüssel stovnanina av einum nýggjum andstøðubólki í útlegd, ið arbeiðir fyri einum stjórnarskifti í sýriska heimlandinum.

Í 2012 er tað ein av ovastu generalunum, ið slapp sær og familju síni óskalaðari úr landinum. Hesin, Manaf Tlass, var eisini úr eini kendari og mætari sunnimuslimskari familju. Og øll familjan fór úr landinum, bæði pápi hansara, bróðurin, konan og børnini. At ein so týðandi partur av kjarnuni kring sýriska forsetan rýmir, ber boð um ein grundleggjandi sundurskilnað í Sýria, og serliga í stjórnini, har flest øll av mætu sunnifamiljunum í landinum sleppa sær til rýmingar.

Hesi báðir vóru oddamenn í stjórnarleiðsluni hjá Assad og umboða tann líta partin av sunnimuslimum, sum eru komnir uppá nakrar av ovastu rókunum í samfelagnum. Teir eru tó ikki neyðturviliga líka so væl lýddir millum vanliga fólkið, og ei heldur uppreistarfólk. Men, teir hava ein felagsfigginda, sum er stýrið hjá Assad forseta. Báðir búgva teir í París.

Soleiðis er tað lítið, ið Frakland og Assad forseti í Sýria hava í felag, annað enn felagsfiggindan í IS.

Hetta er partur av teimum viðurskiftum, sum gera seg galdandi, tá ið umræður móguleikarnar fyri einum samstarvi millum Frakland og so Russland, sum stuðlar og verjir illa sperða forsetan í Damaskus. Hóast bæði londini eru meint rakt av yvirgangi frá IS, so er nógv sum talar fyri, at londini framyvir fara at hava eitt sera avmarkað hernaðarligt samstarv í Sýria.